

Česká školní inspekce

Liberecký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Liberec, Kaplického 384

Kaplického 384, 463 12 Liberec 23

Identifikátor školy: 600 079 929

Termín konání inspekce: 22. – 24. září 2003

Čj.:	h4-1238/03-5083
Signatura:	oh4cx102

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve vybraných předmětech 1. stupně, ve vybraných přírodovědných a společenských předmětech 2. stupně, v cizích jazycích v celé škole, v hudební výchově a výtvarné výchově v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech 1. stupně, ve vybraných přírodovědných a společenských předmětech 2. stupně, v cizích jazycích v celé škole, v hudební výchově a výtvarné výchově v celé škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Liberec, Kaplického 384 byla původně určena pro žáky 1. stupně. V červnu roku 2000 zřizovatel v součinnosti se školským úřadem odsouhlasil postupné rozšíření školy o třídy 6. – 9. ročníku počínaje školním rokem 2000/2001. V letošním školním roce škola sdružuje základní školu s osmi ročníky, školní družinu, která se nachází na odloučeném pracovišti, a školní jídelnu. Od 1. ledna 2003 přešla škola do právní subjektivity a stala se příspěvkovou organizací. Zřizovatelem je statutární město Liberec, náměstí Dr. E. Beneše 1.

Výuka ve všech ročnících probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola. K datu inspekce bylo ve třídních výkazech celkově evidováno 154 žáků, čímž stanovená kapacita 270 žáků nebyla překročena. Do školy docházejí hlavně děti bydlící v městské části Liberce Doubí a Pilínkov a z obcí Šimonovice a Dlouhý Most.

Rada školy není zřízena.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Ve školním roce 2003/2004 pracuje v základní škole celkem 13 pedagogických pracovníků včetně vychovatelek školní družiny, které zároveň vyučují ve škole na zkrácený úvazek na vedlejší pracovní poměr. Z pěti učitelek 1. stupně jsou čtyři plně kvalifikované, zbývající má středoškolské vzdělání – obor vychovatelství. Na 2. stupni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pouze tři vyučující, z toho je jeden důchodce zaměstnaný na úvazek 0,59. S požadovanou pedagogickou a odbornou způsobilostí je v 6. – 8. ročníku vyučována ve všech třídách matematika a německý jazyk, ve dvou třídách český jazyk a ve dvou skupinách tělesná výchova.

Celkově se na druhém stupni učí 27 hodin přírodovědných předmětů, z toho 13 hodin (tj. 48 %) s příslušnou kvalifikací. Veškerá sledovaná výuka společenských předmětů na druhém stupni je zajišťována pedagogy bez požadované odborné i pedagogické způsobilosti.

Výuka cizího jazyka je z 50 % zabezpečena vyučujícími s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, hudební výchova z 86 % a výtvarná výchova z 40 %.

Ředitelka školy se při přidělování společenskovědních a přírodovědných předmětů na druhém stupni snažila optimálně využít složení pedagogického sboru. Zvýšení aprobovanosti výuky vyřešila částečnými úvazky u čtyř pracovníků.

Výchovného poradce ředitelka školy dosud nejmenovala.

Organizační struktura školy je jednoduchá, funkční, s jasně vymezenými kompetencemi a specifikací úkolů pro jednotlivé pracovníky podle jejich zařazení. Práce pedagogů se odvíjí od ročního plánu a jeho konkretizace na dané období. Kompetence a povinnosti pracovníků jsou jednoznačně stanoveny. Vnitřní informační systém vůči zaměstnancům je funkční, podmínkám školy vzhledem k její velikosti vyhovuje. Jako poradní orgán je zřízena pedagogická rada, jejíž činnost vychází z plánu na školní rok. Metodické orgány ustanoveny nejsou, problémy spjaté s realizací zvoleného vzdělávacího programu vyučující aktuálně řeší. Spolupráce učitelů stejných předmětů i mezipředmětová, obsahová a metodologická koordinace závisí na osobní iniciativě pedagogů. Informace z dalšího vzdělávání si průběžně neformálně sdělují, materiály předávají.

Začínající kvalifikovaný učitel ve škole nepůsobí. Vedení nekvalifikovaných vyučujících 2. stupně není v letošním školním roce s ohledem na složení a početnost pedagogického sboru zcela zabezpečeno. Hospitační činnost ředitelka vzhledem k začátku školního roku započala společně se školními inspektory, následný pohospitační pohovor byl ředitelkou veden velmi dobře a taktně, z hospitací pořizuje písemné zápisy. Při plánování v oblasti lidských zdrojů vychází z reálné situace věkového a aprobačního složení pedagogického sboru a požadavků na pedagogy související s postupným nárůstem jednotlivých ročníků 2. stupně. Při získávání nových učitelů spolupracuje rovněž s pedagogickou fakultou Technické univerzity Liberec. Příkladná pozornost je věnována dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří se převážně zúčastňují akcí zajišťovaných Pedagogickým centrem Liberec.

Hodnocení zaměstnanců ředitelka provádí v rámci pohospitačních pohovorů, pro systematické sebehodnocení pracovníků není vytvořen systém a prostor.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Základní škola působí ve dvou blízkých budovách, které zřizovatel průběžně udržuje a částečně rekonstruuje. V hlavní budově v Kaplického ulici jsou umístěny veškeré třídy a učebna výpočetní techniky, hudebna, tělocvična, knihovna, školní dílna a školní jídelna a zázemí pro pedagogy. Budova v Proletářské ulici slouží pro činnost dvou oddělení školní družiny. Rovněž se zde nachází cvičná kuchyňka pro výuku praktických činností. Třídy 2. stupně jsou postupně vybavovány novým žákovským nábytkem, na 1. stupni je využíváno zařízení původní, které je ve velmi dobrém stavu. Součástí obou budov jsou udržované zahrady využívané pro pobyt dětí, u hlavní budovy zároveň i k výuce praktických činností a tělesné výchovy. V současné době není sportovní areál plně funkční.

Třídy 1. stupně jsou esteticky upravené, útulné, pěkně vyzdobené. Podnětně působí řada výukových a motivačních materiálů. Vybavení kabinetu 1. stupně umožňuje plnit požadavky

učebních osnov. Pro jednotlivé předměty jsou vytvářeny jednotné řady učebnic. Žákům prvního ročníku škola poskytuje základní školní potřeby.

Výuka cizího jazyka, hudební výchovy a výtvarné výchovy prvního stupně a veškerá výuka v 6. – 8. ročníku probíhá v tradičně uspořádaných a vhodně vybavených kmenových učebnách, jejichž estetická a informační úroveň je závislá na invenci třídních učitelek a učitelů. Ve výzdobě je využíváno především žákovských prací, odborných materiálů a nástěnných přehledů, které se vztahují k probírané látce a motivačně podporují vyučovací proces. Vyučovací prostory jsou čisté a upravené.

Škola má pro vyučování hudební výchovy určenu a vhodným způsobem vybavenou specializovanou učebnu. Svou velikostí není vyhovující, neumožňuje žákům pohybové ani jiné doplňující aktivity. Akustika tak malého prostoru také nemůže příliš vyhovovat. Tuto skutečnost si však inspekce nemohla ověřit, jelikož hospitace probíhala v kmenové třídě.

Pro výuku společenskovedních i přírodovědných předmětů škola používá vhodné ucelené řady učebnic, většinou i s pracovními sešity, případně se cvičebnicemi. Chybí však žákovské dějepisné atlasy.

Materiální zázemí odpovídá krátké době existence druhého stupně, pro společenskovední předměty a matematiku je vyhovující, pro fyziku, přírodopis a chemii nevyhovující. Škola po zřízení druhého stupně nezískala navýšené finanční prostředky, takže jednotlivé kabinety dovybavuje průběžně. Nejvýrazněji se nedostatek pomůcek projevuje v chemii a fyzice, kde téměř neumožňuje rozvoj empirické složky poznávání žáků, protože se nemohou realizovat laboratorní práce a demonstrační pokusy provádí vyučující ojedinele s improvizovanými prostředky, často vlastní výroby. V přírodopisu se laboratorní práce uskutečňují alespoň částečně, zaměřují se výhradně na mikroskopická pozorování. Základní vybavení pro výuku matematiky (tabulové rýsovací potřeby, modely těles) umožňuje splnění učebních osnov. Pro dějepis jsou k dispozici nástěnné mapy a populárně-naučné publikace s historickou tematikou. Z didaktické techniky mohou učitelé používat zpětný projektor a videopřehrávače. Materiálně-technické podmínky pro výuku společenskovedních a přírodovědných předmětů jsou vyhovující.

Na základě kontrolní činnosti a znalosti materiálně-technických podmínek školy má ředitelka zpracovány záměry postupného vybavování učebními pomůckami, učebnicemi a výukovými programy hlavně pro předměty 2. stupně. Rovněž má vypracovaný návrh rekonstrukce venkovního areálu. Plánování v oblasti materiálně-technických podmínek je systematické a promyšlené, postupná realizace závisí na finančních prostředcích, které však nebyly škole zřizovatelem navýšeny v souvislosti s postupným zaváděním tříd na 2. stupni.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Zvolený platný vzdělávací program Základní škola je realizován v souladu se zařazením do sítě škol.

Rozpracovaný učební plán koresponduje se vzdělávacím programem. Hodinové dotace ve vyučovacích předmětech i ročnících odpovídají předepsanému učebnímu plánu, minimální počty hodin pro jednotlivé předměty v rámci čtyřletého cyklu v ročnících 2. stupně jsou dle předložené dokumentace i pro budoucí 9. ročník správně naplánovány, týdenní časová dotace

je ve všech třídách dodržena. Učební plán ve školním roce 2003/2004 souhlasí s rozvrhem hodin a reálnou výukou. Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání sledovaných předmětů. Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Učitelé zpracovávají časově tematické plány, které většinou vycházejí z používaných učebnic. Česká školní inspekce nezjistila ve sledovaných předmětech obsahové neplnění učebních osnov. Minimální materiální zázemí v chemii, fyzice a přírodopisu však neumožňuje dosažení vzdělávacích cílů v oblasti pozorovacích schopností a praktických dovedností žáků. Vzdělávání ve sledovaných předmětech je v souladu s učebními plány a učebními osnovami. Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvržení vyučovacích předmětů v rozvrhu hodin optimálně využívá dané možnosti školy. V dostatečné míře respektuje psychohygienu vzdělávání a výchovy. Pro žáky je závazný vnitřní řád školy, jehož jednotlivá ustanovení jsou stručná a výstižná, pro žáky srozumitelná. Obsahuje i ustanovení, které se týkají zaměstnanců školy. Informační systém vůči rodičům nezletilých žáků je propracovaný, podmínkám školy vyhovuje. Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Spolupráci školy s rodiči, pedagogicko-psychologickou poradnou zajišťují převážně třídní učitelé a ředitelka školy, profesní poradenství zabezpečuje třídní učitelka osmé třídy.

Metodička prevence byla ředitelkou školy jmenována. Práce školy v oblasti prevence sociálněpatologických jevů je systematická, vychází z přijatého školního programu prevence. Primární prevence je především zaměřena na zvyšování počtu zájmových aktivit v době mimo vyučování a na monitorování situace ve škole. Přijímaná opatření pozitivně ovlivňují výchovně-vzdělávací proces.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve vybraných předmětech na 1. stupni základní školy (matematika, prvouka, přírodověda, pracovní činnosti)

V rámci inspekční činnosti byla celkově v sedmi hospitovaných hodinách sledována výuka matematiky, prvouky, přírodovědy a pracovních činností. Stanovené výukové cíle ve zhlédnutých hodinách odpovídaly standardu vzdělávání i aktuálnímu složení tříd, byly voleny vhodně a přiměřeně. Probírané učivo logicky navazovalo na předcházející témata.

Uvedeným předmětům ve škole vyučuje pět učitelek, z nichž čtyři splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, zbývající je absolventkou střední pedagogické školy. Částečná nekvalifikovanost výuky neměla na její kvalitu negativní vliv.

Výuka probíhala v tradičně uspořádaných a esteticky působících třídách. Žáci průběžně využívali učebnice, pracovní sešity a namnožené materiály, dle potřeby počítadla, nástěnné tabule, obrazový materiál a doplňkovou literaturu. Vyučující i žáci velmi dobře pracovali s tabulí. Didaktická technika nebyla použita.

Všechny zhlédnuté hodiny byly charakteristické pečlivou bezprostřední přípravou na jejich průběh, která ve svém důsledku umožnila zapojení většiny žáků po značnou část hodin. Převážně byl uplatňován frontální způsob výuky s efektivním střídáním činností, učitelky dle možností dbaly na vyvozování vztahů a souvislostí i na využití vlastních znalostí a zkušeností žáků. Probíranou látku podávaly přiměřeně věkovým schopnostem dětí, srozumitelně a až na ojedinělé drobné formulační nepřesnosti věcně správně. Ve všech zhlédnutých hodinách byl patrný individuální přístup k žákům. V závěru hodin občas chyběl dostatek času na shrnutí a fixaci probraného učiva. Členění hodin odpovídalo psychohygienickým zásadám, tempo výuky bylo přizpůsobováno aktuálním podmínkám v jednotlivých třídách. Zařazování

relaxačních chviliek, změny rytmu nebo druhu činností přispívaly ke zvyšování efektivity vyučování. Méně bylo dbáno na upevňování správných návyků držení těla při psaní.

Ve sledovaných hodinách byla uplatňována vstupní motivace, v průběhu hodin byli žáci motivováni pochvalou a oceněním výsledků práce, zařazováním soutěží, her, zčásti zajímavých úloh i aktualizací učiva. Projevovali zájem o probíhající výuku a aktivně se do ní zapojovali.

Většinu hodin charakterizovaly velmi pěkné vzájemné vztahy a vstřícný způsob komunikace se žáky založený na dohodnutých pravidlech a vzájemné důvěře. Žáci se chovali slušně a ukázněně.

Převládalo pozitivní a adekvátní hodnocení žáků učitelkami, které při něm respektovaly jejich individuální dispozice a oceňovaly zájem, snahu a pokrok.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou ve sledovaných předmětech na 1. stupni (matematika, prvouka, přírodověda, pracovní činnosti) celkově na velmi dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích v základní škole (německý jazyk, anglický jazyk)

Podkladem pro hodnocení kvality průběhu a výsledků vyučování byly především hospitace doplněné studiem tematických plánů a písemných prací (testů) z loňského školního roku.

V průběhu pěti hospitací inspekce navštívila výuku anglického jazyka a německého jazyka prvního i druhého stupně základní školy.

Plánování a příprava na jazykové vyučování jsou promyšlené, respektují plynulý přechod z prvního do druhého stupně. Tematické plány jednotlivých ročníků obsahují rozvržení učiva do měsíců školního roku.

Vzdělávání od čtvrtého ročníku vedou dvě učitelky. Anglický jazyk je vyučován bez odborné a pedagogické způsobilosti, německý s plnou kvalifikovaností. Odbornost výuky angličtiny vyučující nahrazuje pečlivostí a snahou o co nejlepší výkon.

Vlastní vzdělávání převážně probíhá v kmenových učebnách. V průběhu hospitací měli žáci k dispozici běžné učební pomůcky, které byly občas doplňovány dalším podpurným materiálem. Oba jazyky jsou vedeny podle vhodných řad učebnic (včetně pracovních sešitů). Školní sešity vyučující kontrolují průběžně.

Dobrou úroveň měla výuka po stránce organizační i metodické. Organizace předmětů vychází z počtu zájemců o příslušný jazyk. Žáci čtvrtého a pátého ročníku jsou v německém jazyce vyučování společně. Také anglický jazyk (jako volitelný předmět) je s ohledem na počet žáků spojován.

Formy a metody práce v převážné míře závisí na metodice užívaných učebnic. Inspekci sledované hodiny byly strukturované, měly jasný cíl i obsah. Učitelky žáky v mezích možností aktivizovaly, kladly dostatečný důraz na rozšiřování slovní zásoby i na rozvoj schopnosti uplatnit získané vědomosti v praxi. Vyučovací čas byl efektivně využit.

Vstupní a průběžná motivace vycházela z reálné situace, z volby didaktických metod v závislosti na komunikativních dovednostech učitelek. Komunikace probíhala v příslušném jazyce, byla ovlivněna dovednostmi žáků, jejich orientací v mluveném slově. Na pokyny vyučujících někteří žáci reagovali pomaleji. Celkově se u chlapců projevovala nižší aktivita a menší slovní zásoba. Učitelky vystupovaly kultivovaně, měly dobrou hlasovou kulturu.

Klasifikace je u obou jazyků průběžně zaznamenávána do žákovských knížek. V hodinách převládalo pozitivní hodnocení, citlivá korektura při chybování podporovala soustředění na

výkon. Písenné práce jsou pečlivě opravovány, u některých předložených testů nebyl přiložen přepoččet bodů na tradiční známkování.

Učitelky respektovaly věkové zvláštnosti žáků, v dostatečné míře však nevyužívaly sebehodnocení žáků. Na konci hodin pouze zadaly a vysvětlily domácí úkol. Chybělo závěrečné shrnutí a zhodnocení celé vyučovací jednotky.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu cizí jazyk – anglický jazyk a německý jazyk - jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v estetických předmětech v základní škole (výtvarná výchova, hudební výchova)

Kvalitu vyučování esteticky zaměřených předmětů inspekce posuzovala na základě přímého pozorování, studiem tematických plánů a prohlídkou vystavených výtvarných prací žáků (školního roku 2002/2003). V průběhu čtyř hospitací navštívila výuku prvního i druhého stupně základní školy. Z důvodu nemoci nebyla přítomna vyučující hudební výchovy, inspekce proto zhlédla pouze jednu hodinu v prvním ročníku. Výtvarná výchova byla hospitována na prvním i druhém stupni.

Měsíční tematické plány obou sledovaných předmětů byly předloženy. Plány pro hudební výchovu obsahovaly rozvržení učiva vzdělávacího programu Základní škola. V plánech určených pro výtvarnou výchovu převažovaly prostředky (námět a výtvarná technika), chybělo odůvodnění (vzdělávací cíl) plánované činnosti.

Mimo jedné učitelky mají vyučující hudební a výtvarné výchovy na prvním stupni plnou kvalifikaci. Na druhém stupni je hudební výchova vyučována s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí, výtvarná bez příslušné odborné způsobilosti.

Hudební vzdělávání probíhá většinou v kmenových učebnách nebo v malé a pro tento předmět vybavené místnosti. Velikost tohoto specializovaného prostoru je však nedostačující.

Výtvarné vzdělávání probíhá pouze v kmenových třídách. Pro žáky vyčleněná pracovní místa nejsou pro kresbu nebo malbu na větších formátech vhodná, problémy vznikají například i s umístěním tuše na lavici. Základní výtvarné pomůcky poskytuje žákům škola, další si podle potřeby nosí.

Organizování estetického vzdělání vychází z počtu dětí v ročnících. Na hudební výchovu a výtvarnou výchovu jsou spojováni vždy žáci čtvrtého a pátého ročníku. Časová dotace hudební výchovy je jednohodinová, výtvarná má jednohodinovou nebo dvouhodinovou. Celkový počet hodin odpovídá konkretizovanému učebnímu plánu.

Stavba zhlédnutých hodin respektovala psychohygienické zásady. Pro většinu vyučovacích jednotek bylo charakteristické účelné střídání rytmu učení. V hudební výchově vyučující například vhodně zařadila i pohybové činnosti. Celkově učitelky vycházely z vlastních hudebních a výtvarných zkušeností, snažily se zohledňovat individualitu žáků.

Při vstupní motivaci se žáci v hudební výchově poprvé seznamovali s učebnicí. Motivace a následné zadání v jednohodinové lekci výtvarné výchovy musely časově umožnit zpracování, a to včetně přípravy pracovního materiálu a vysvětlení postupu. Samostatná práce pak byla jenom pětiminutovou mechanickou hrou bez prožitku. Naproti tomu ve dvouhodinové lekci dostatek času na podnětnou motivaci i na samostatnou činnost dovolil žákům prožívat tvarové dobrodružství, i když používaná technika kresby postrádala v jejich věku předpokládanou poučenost.

Interakce a komunikace v obou navštívených předmětech vycházela z dohodnutých pravidel jednání. Celková radostná atmosféra se zakládala na důvěře, pozitivních vztazích a na přirozené autoritě učitelek. Osobnost i osobitost žáků byla uznávána.

Jen v jednom případě výuky výtvarné výchovy ponechaly učitelky časový prostor pro hodnocení prací žáky. Většinu hodin charakterizovalo pouze pozitivní posilování směřující k zlepšení individuálního výkonu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v estetických předmětech – hudební výchova a výtvarná výchova – jsou celkově na dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve vybraných společenskovedních předmětech na 2. stupni základní školy (dějepis, občanská výchova, rodinná výchova)

ČŠI hospitovala v pěti hodinách u čtyřech z pěti pedagogů, kteří výuku společenskovedních předmětů ve škole zajišťují.

Většina navštívených vyučovacích jednotek byla promyšlená a pečlivě připravená po stránce obsahové, méně z hlediska používaných metod práce a názornosti. Rozsah probírané látky se přizpůsoboval průměrnému žákovi, zcela chyběla diferenciaci. Aktuální učivo logicky navazovalo na předchozí témata, avšak již získané znalosti nebyly efektivně využity.

Vyučující nesplňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, dva jsou nekvalifikovaní a dva mají pedagogickou způsobilost. Ve výuce se tato skutečnost projevila částečně v nejistotě při výkladu a ojedinele v odborných nepřesnostech.

Vyučovalo se v kmenových učebnách. Žáci ve všech hodinách pracovali s učebnicemi, často i s pracovními sešity. Pro opakování ve skupinách v rodinné výchově měla vyučující připravenou řadu praktických pomůcek. Ve výuce dějepisu citelně chyběly žakovské atlasy (pouze jeden na celou třídu). Učitelka nepoužila ani nástěnné mapy, přestože jsou ve škole k dispozici.

Všechny hospitované hodiny měly podobnou (hlavně pro občanskou a rodinnou výchovu málo vhodnou) strukturu - po organizačním úvodu následoval výklad s využitím učebnic a pracovních sešitů. K aktivizaci žáků přispívalo zařazování prvků řízeného rozhovoru. V úvodu hodin žákům nebyly sděleny vzdělávací cíle, zcela chybělo průběžné upevňování, ale i efektivní závěrečné shrnutí. Pedagogové ani žáci neměli dostatečnou zpětnou vazbu o rozsahu získaných vědomostí. Učitelé se zaměřovali převážně na vlastní výkon, činnost žáků byla opomíjena. Veškerá výuka probíhala frontálně bez diferenciaci požadavků podle individuálních schopností žáků. Výjimkou byl úvod hodiny rodinné výchovy, kde vyučující zařadila vhodnou, dostatečně materiálně podpořenou skupinovou práci. Další ryze výkladový průběh této hodiny však neodpovídal celkovému pojetí a činnostnímu charakteru předmětu. Všichni pedagogové důsledně dbají na úroveň vedení žakovských poznámek, průběžně je kontrolují.

Pro motivaci žáků učitelé využívali nejčastěji pochvalu, částečně i aktualizaci.

Vyučovalo se v příjemné atmosféře. Žáci byli velmi vstřícní, ukáznění, respektovali dohodnutá pravidla. Kladené uzavřené otázky je však omezovaly a vedly velmi často k velmi stručným, někdy pouze jednoslovným odpovědím. Přestože charakter společenskovedních předmětů by měl přispívat k výraznému rozvoji komunikativních a kooperativních dovedností, žáci nejsou zvyklí vyslovovat vlastní názor, argumentovat ani diskutovat.

Ve sledovaných hodinách se hodnotilo pouze pochvalou. Klasifikace v žakovských knížkách je vzhledem k začátku školního roku minimální. Vyučující dějepisu předložila velmi dobře připravené a pečlivě opravené písemné práce a testy z předchozího školního roku.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech na 2. stupni jsou celkově na dobré úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve vybraných přírodovědných předmětech na 2. stupni základní školy (matematika, fyzika, chemie, přírodopis)

Hodnocení přírodovědných předmětů vychází ze šesti hospitací u obou vyučujících matematiky, fyziky, chemie a přírodopisu.

Přestože kvalifikovaný učitel matematiky působí ve škole pouze krátce (necelých čtrnáct dní), má velmi jasně a jednoznačně stanoveny vzdělávací i výchovné cíle, které přizpůsobil schopnostem a aktuálnímu stavu vědomostí žáků v jednotlivých třídách. Pedagogicky způsobilý vyučující chemie, fyziky a přírodopisu zatím nezpracoval ani ředitelkou školy předepsané tematické plány, protože v době inspekce teprve nastoupil po nemoci. Absence odborného vzdělání se v některých jeho hodinách projevila odbornými chybami, případně formulačními nepřesnostmi. Naopak učitel matematiky se vyjadřoval věcně a matematicky přesně, totéž požadoval i od žáků.

Kmenové učebny, ve kterých se vyučovalo, jsou vhodné pro výuku matematiky, ale nevyhovují ostatním přírodovědným předmětům. Učitel musí pomůcky přenášet, chybí pracovní prostor pro demonstrační pokusy. Malá názornost ve vyučovacím procesu vyplývala i z nedostatečného materiálního zázemí. V hospitovaných vyučovacích jednotkách žáci pravidelně pracovali s učebnicemi a pracovními sešity.

Obě zhlédnuté hodiny matematiky byly velmi dobře připraveny, vyváženě strukturovány a úspěšně realizovány. Pracovalo se sice pouze frontálně, ale výuka byla velmi efektivní s aktivním zapojením žáků. Vyučující vycházel z promyšlené motivace, na kterou navazoval srozumitelný, schopnostem a znalostem žáků přiměřený výklad. Učivo bylo dostatečně upevněno a procvičeno. Nechyběla také individuální práce s prospěchově slabšími žáky. Zadávané úkoly však nebyly diferencovány po stránce obsahové ani rozsahové. V jedné z hospitovaných hodin zadaná zahajovací prověrka byla precizně připravena, následně pečlivě opravena a vyhodnocena, včetně přijatých opatření k odstranění zjištěných neznalostí. Žáci dostávali dostatečný prostor pro souvislý slovní projev, byli vedeni k matematicky přesnému vyjadřování. Vztah učitel - žáci byl korektní, založený na přesně stanovených a oběma stranami respektovaných pravidlech.

Hodiny ostatních přírodovědných předmětů ovlivnila předchozí nepřítomnost pedagoga ve škole, takže cílem bylo vždy utřídění znalostí získaných při suplování. Všechny hospitované vyučovací jednotky vycházely z frontální práce se všemi žáky. Činnosti byly jednotvárné, většinu času převládala výklad s dílčími pokusy o řízený rozhovor. Dominantní postavení měl učitel, žáci byli převážně pouze pasivními příjemci informací. Na občasné motivační výzvy reagovali sice většinou pozitivně, ale učitelem kladené otázky vedly ke zkratkovitým odpovědím. Učivo často nemělo logickou posloupnost, a tím nebyl naplněn stanovený cíl vyučovacích hodin. Pedagogovi i žákům chyběla zpětná vazba. Problémy v komunikaci se objevily pouze ojediněle, většinou výuka probíhala v příjemné atmosféře.

Během vyučování oba učitelé hodnotili slovní pochvalou, případně výtkou. Velmi důsledně dbali na kvalitu žakovských poznámek.

Výuka matematiky má velmi dobrou, v ostatních přírodovědných předmětech vyhovující úroveň.

Celkově hodnotí ČŠI průběh a výsledky vzdělávání v přírodovědných předmětech na 2. stupni jako dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Ve školním roce 2002/2003 škola poprvé zjišťovala výsledky vzdělávání v matematice a v českém jazyce u žáků páté a sedmé třídy zadáním vědomostních testů Kalibro. Na základě

celkového vyhodnocení měla škola výsledky v českém jazyce srovnatelné s celorepublikovým průměrem, v matematice byla úspěšnost celkově nižší.

Na základě zjištěných skutečností a provedených hospitací je průběh vzdělávání a výchovy ve škole ve sledovaných předmětech celkově na dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad údajů uvedených v rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s údaji ve zřizovací listině

Údaje uvedené v rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydaném MŠMT dne 24. 7. 2003 pod čj. 23 849/2003-21 s účinností od 1. 7. 2003 se shodují s údaji uvedenými ve zřizovací listině vydané statutárním městem Liberec dne 30. října 2002 pod čj. POS/20/02/ZL, ve znění dodatku č. 1 ze dne 2. 6. 2003.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT čj. 23 849/2003-21 ze dne 24. července 2003 o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. července 2003
2. Zřizovací listina vydaná statutárním městem Liberec dne 30. října 2002 pod čj. POS/20/02/ZL včetně přílohy č. 1
3. Dodatek č. 1 ke zřizovací listině příspěvkové organizace Základní škola Liberec, Kaplického 384, ze dne 2. června 2003 včetně přílohy č. 1
4. Třídní výkazy katalogové listy žáků ve školním roce 2003/2004
5. Třídní knihy ve školním roce 2003/2004
6. „Vnitřní řád školy – žáci“, čj. a datum neuvedeno
7. „Vnitřní řád školy – učitelé“, čj. a datum neuvedeno
8. „Vnitřní řád školy - režim školy“, čj. a datum neuvedeno
9. Rozvrh hodin ve školním roce 2003/2004
10. Učební plán základní školy, čj. a datum neuvedeno
11. Zápisy z pedagogických rad ve školním roce 2003/2004
12. Rozhodnutí ředitelky školy o odkladu školní docházky vystavená ve školním roce 2002/2003 pod čj. 48/03, 65/03, 91/03, 112/03, 143/03, 197/03, 198/03
13. Podkladová inspekční dokumentace Základní školy Liberec, Kaplického 384 ze dne 11. září 2003
14. Organizační řád školy ze dne 1. ledna 2003, čj. neuvedeno
15. Plán výchovně vzdělávací práce pro školní rok 2003/2004 ze dne 26. srpna 2003, čj. neuvedeno
16. Plán hospitační a kontrolní činnosti pro školní rok 2003/2004, čj. a datum neuvedeno.

17. Tematické plány učiva jednotlivých předmětů dle ročníků a učebního plánu ve školním roce 2003/2004
18. Organizace školního roku 2003/2004, čj. a datum neuvedeno
19. Primární preventivní program, čj. a datum neuvedeno
20. Další vzdělávání pedagogických pracovníků v roce 2003, čj. a datum neuvedeno
21. Sešity, pracovní sešity, notýsky, žákovské knížky a práce žáků kontrolované v hospitovaných třídách

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům jsou celkově dobré. Požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost na prvním stupni splňují mimo jedné vyučující s víceletou praxí všechny učitelky. Současné personální zabezpečení výuky na druhém stupni školy je s ohledem na jeho postupné zavádění vyhovující. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti splňují pouze tři vyučující, kvalifikovaně je vyučována ve všech třídách matematika a německý jazyk, ve dvou třídách český jazyk a ve dvou skupinách tělesná výchova. Výchovný poradce nebyl ke dni konání inspekce do funkce jmenován. Organizace činnosti a provozu školy i systém vedení zaměstnanců je funkční, podmínkám zařízení vyhovuje.

Materiálně-technické podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou vzhledem ke schváleným učebním dokumentům dobré. Prostorové a psychohygienické podmínky i vybavení názornými pomůckami vyhovuje především potřebám výuky na prvním stupni. Materiální zázemí pro druhý stupeň odpovídá krátké době jeho existence, pro společenskovední předměty a matematiku je vyhovující, pro fyziku, přírodopis a chemii nevyhovující. Na základě znalosti materiálně-technických podmínek školy má ředitelka zpracovaný návrh rekonstrukce venkovního areálu a vypracované záměry postupného vybavování učebními pomůckami, učebnicemi a výukovými programy hlavně pro předměty druhého stupně.

Výchovně-vzdělávací proces ve škole probíhá podle platných učebních dokumentů vzdělávacího programu Základní škola. Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy jsou celkově na dobré úrovni. První stupeň je celkově hodnocen velmi dobře, rovněž tak i výuka cizích jazyků na druhém stupni. Sledované společenskovední a přírodovědné předměty na druhém stupni jsou hodnoceny jako dobré. Celkový průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly na druhém stupni zčásti negativně ovlivněny nekvalifikovaností výuky i nedostatečným materiálním zázemím. Zhlédnuté hodiny byly připravené, kvalitativně se lišily hlavně z hlediska použitých metod a forem práce, organizace vyučování a efektivity výuky. Škola pozitivně rozvíjí osobnost žáků a jejich osobní kompetence. V hudební výchově a výtvarné výchově se vyučující snaží o kultivaci žákovských hodnot i o rozvoj jejich estetického cítění.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jan Vrabec	v. r.
Členové týmu	PaedDr. Jana Langerová	v. r.
	Ing. Varja Paučková	v. r.
	Libuše Škoudlilová	

V Liberci dne 27. října 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 6. listopadu 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Vladimíra Kulichová	v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Liberecký inspektorát – pracoviště, Masarykova 801/28, 460 01 Liberec 1. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Libereckého kraje – odbor školství a mládeže	2003-12-03	h4-1280/03-5083
Zřizovatel – Statutární město Liberec	2003-12-03	h4-1281/03-5083

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
—	—	Připomínky nebyly podány.